

SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2013

Foto: T. Šnajdár, M. Mráz, L.
Deutschová, J. Chavko, E. Hapl, B.
Matejovič, B. Maderič, M. Noga, J.
Svetlík

Sekretariát RPS v roku 2013

Jozef Chavko
predseda

odborný koordinátor

Lucia Deutschová
výkonná riaditeľka

projektová koordinátorka

Vladimír Nemček
odborný
pracovník

Martin Dobrý
projektový
koordinátor

Michal Noga
odborný
pracovník

Boris Maderič
odborný
pracovník

Zuzana Guziová
projektová
koordinátorka

Miroslav
Dravecký
odborný
pracovník

Sekretariát RPS v roku 2013

Ján Fukas
projektový koordinátor

od 1.11.2012
do 31.8.2013

Monika Chrenková
projektová koordinátorka

od 1.4.2013
do 30.9.2013

Roman Slobodník
odborný koordinátor

od 1.9.2013

Soňa Nuhlíčková
odborná pracovníčka

od 1.10.2013

Silvia Klešíková

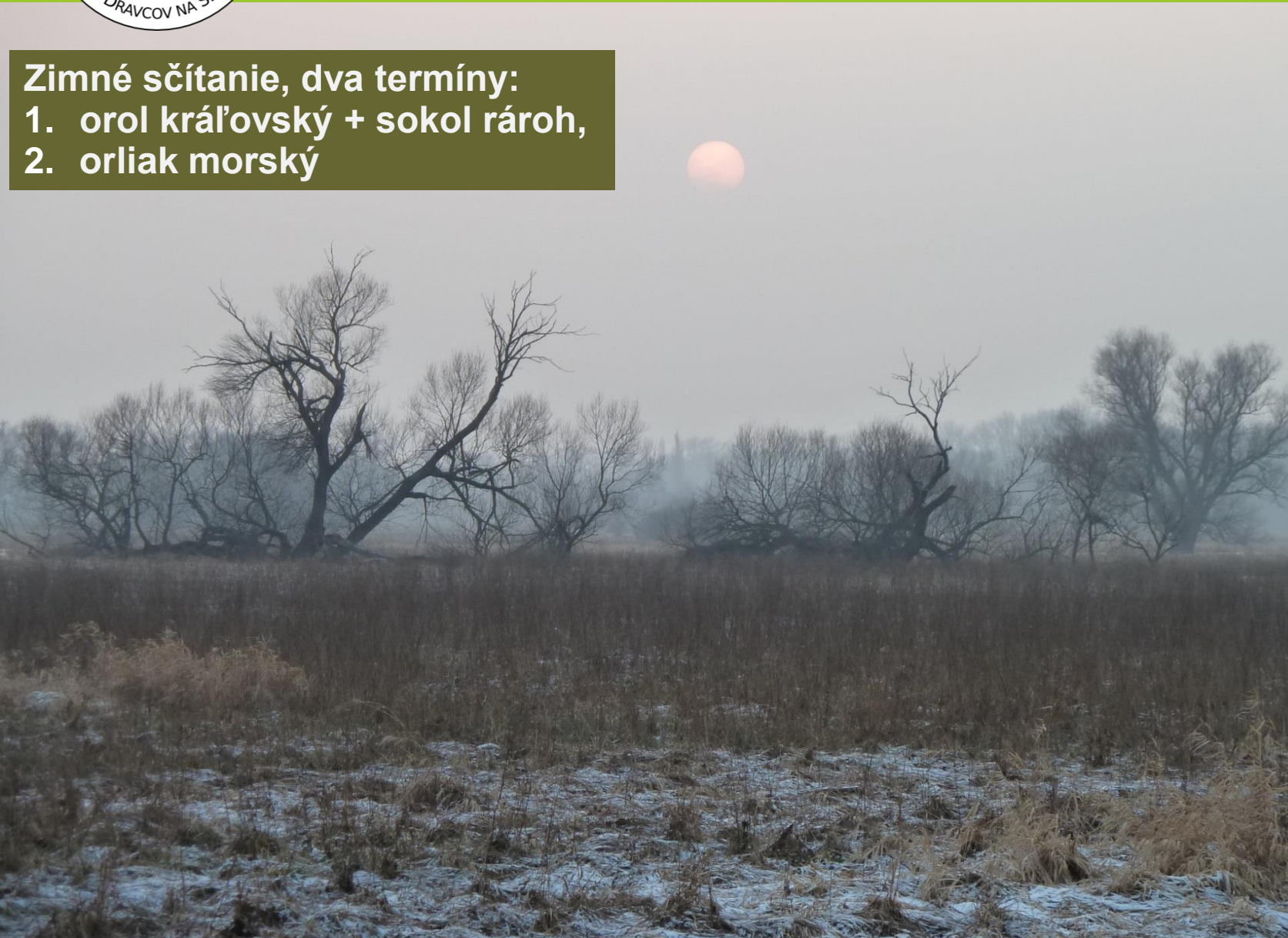
ekonómka

JANUÁR

Zimné sčítanie, dva termíny:

1. orol kráľovský + sokol rároh,
2. orliak morský

JANUÁR

Kontrola nocovísk kaní sivých

FEBRUÁR

Konferencia o vtáčej kriminalite,
Organizovaná MME/BirdLife Maďarsko
Felsőtárkány

BIRD CRIME AND OTHER ILLEGAL ACTIVITIES AFFECTING BIRDS IN SLOVAKIA

Lucia Deutschová, Raptor Protection of Slovakia, www.dravce.sk

Workshop on the illegal killing of birds in the Pannonian region, Felsőtárkány, 22.2.2013

Pictures: archive of RPS, archive of SOS/Birdlife Slovensko

FEBRUÁR

Začiatok hniezdneho monitoringu väčšiny druhov

FEBRUÁR

Nové ochranné zóny vyhlásené okolo hniezd na Záhorí
(*Milvus milvus*, *Milvus migrans*, *Aquila heliaca*).

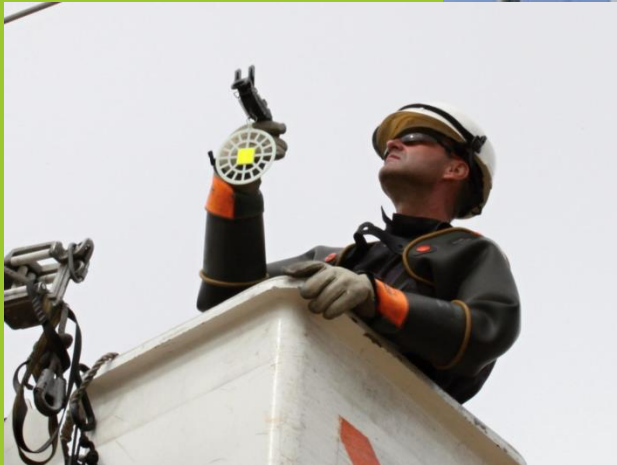

MAREC

Konferencia ohľadom riešenia problematiky vplyvu nadzemných elektrických vedení na vtáctvo, organizovaná spoločnosťou MAVIR v Budapešti

Energy in the land – news from Slovakia

Lucia Deutschová
Raptor Protection of Slovakia
www.dravce.sk

MAVIR Bird Protection Conference, Budapest, 6.3.2013

MAREC

RPS jednou z 276 európskych MVO, ktoré sa zapojili do výzvy adresovanej Európskemu parlamentu za lepšiu Spoločnú poľnohospodársku politiku, ktorá bola predmetom marcového zasadnutia EP.

APRÍL

Pripomienkovanie návrhu Európskeho Akčného Plánu pre sysľa pasienkového

MÁJ – JÚN

**Krúžkovanie
a označovanie vysielaczkami**

MÁJ

Participácia na príprave
pripomienok k návrhu
novely zákona 543/2002 Z.z.,
verejné preprokovanie,
rozporové konania,
dlhodobý proces

NIE!
NOVELE ZÁKONA O OCHRANE PRÍRODY A KRAJINY
AK VÁM ZÁLEŽÍ NA PRÍRODNÝCH HODNOTÁCH NAŠEJ
KRAJINY, PROSÍM PODPORTE HROMADNÚ PRIPOMIENKU NA
<http://www.ekoforum.sk/peticia/priroda>

MÁJ

S. Nuhličková, J. Svetlík, J. Chavko záchrana
mladého výra vypadnutého z hniezda

MÁJ

Počas krúžkovania sokola rároha odber vzoriek za účelom analýzy DNA pre Cardiff University

MÁJ

Vypustenie sokola rároha po rehabilitácii v rakúskom Haringsee

MÁJ

Každodenné telefonáty, záchrana mláďat vypadnutých z hniezda, alebo inak hendikepovaných, v plnom prúde

MÁJ

Riešenie prípadov hniezdenia sokola myšiara a myšiarky ušatej v blízkosti ľudských príbytkov – radosti aj sťažnosti

MÁJ

Príprava finálnej verzie návrhu agrischém pre nové programové obdobie PRV

JÚN

Registrácia a spustenie farebného programu krúžkovania mlad'at sokola myšiara (<http://www.cr-birding.org/node/1307>)

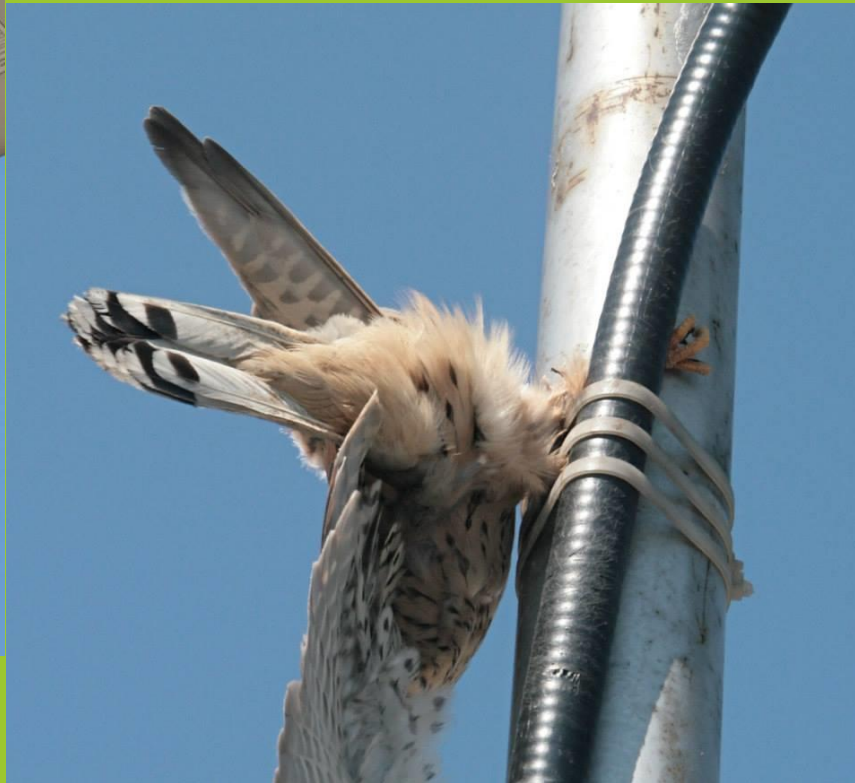

Okrúžkovaných 64 mlad'at, koordinátori: V. Slobodník, D. Kaplán, R. Slobodník

JÚN

Oslobodenie sokola myšiara na bratislavskom paneláku

OKTÓBER

RPS jednou zo zakladajúcich organizácií novovzniknutej Zelenej koalície (GP, BROZ, SOS/BL, Živica, Slatinka, Priatelia Zeme)

Dravce a sovy 1 / 2013

A prakticky vzápätí sa začína s prácou na ďalšom čísle 2/2013 Uzávierka čísla – 25.11.2013

NOVEMBER

Nové hniezdo pre výra skalného – Svetlík, Jureček, Chavko

UŽ JE TAM

NOVEMBER

Finalizácia prác na Slovak Raptor Journal 7/2013:

Slovak Raptor Journal 2013, 7: xx-xx. DOI: 10.2478/srj-2013-0001.
© Raptor Protection of Slovakia (RPS)

Young of the common buzzard (*Buteo buteo*) reared by lesser spotted eagles (*Aquila pomarina*) in natural conditions in Slovakia

Mláďatá myšiaka hôrneho (*Buteo buteo*) vychované orlami krikľavými (*Aquila pomarina*) v prirodzených podmienkach na Slovensku

Miroslav DRAVECKÝ & Miroslav LEHOCKÝ

Abstract: Since 2005 a breeding pair of *A. pomarina* has been observed near eastern Slovakia. Since 2009 occupied nests have been found each year with and in 2013 this pair successfully reared one young *A. pomarina*, but in 2012 they reared in natural conditions and without the intervention of human beings. This is the first record of *A. pomarina*.

Abstrakt: Od roku 2005 bolo pozorované hniezdenie páru *A. pomarina* pri východe Slovenska. Od roku 2009 boli u predmetného páru nájdené každoročne obsadené hniezda. V roku 2013 tento pár úspešne odchoval jedno mláďa *A. pomarina*. V roku 2012 vychované mláďatá v prirodzených podmienkach bez zásahu človeka do priebehu hniezdenia. Je to prvý takýto záznam o *A. pomarina*.

Key words: breeding ecology, foster parents, nesting behaviour, unusual breeding

Slovak Raptor Journal 2013, 7: 1-xx. DOI: 10.2478/srj-2013-0004.
© Raptor Protection of Slovakia (RPS)

Occurrence of the griffon vulture *Gyps fulvus* and the black vulture *Aegypius monachus* in Central Europe in the 21st century

Výskyt supa bielohlavého *Gyps fulvus* a supa tmavohnedého *Aegypius monachus* v strednej Európe v 21. storočí

Štefan DANKO, Andreas RANNER, Jan LONTKOWSKI, István SÁNDOR, Jiří ŠÍREK & Igor GORBAŇ

Abstract: The paper presents an overview of the occurrence of two vulture species: the griffon vulture (*Gyps fulvus*) and the black vulture (*Aegypius monachus*) in Central Europe in the 21st century. The number of records of griffon vultures has been increasing in recent years. After a first peak in the year 2007, the number of records has been steadily increasing again since 2010. In some years (especially 2007 and 2012) the occurrences showed the characteristics of an influx, similar to the development in Western and Western-Central Europe. In addition, this period coincides with changes in European sanitary legislation affecting the availability of livestock carcasses. Most of the records come from the summer months. It is likely that the increased occurrence is a result of increasing populations in South-Eastern but also in South-Western Europe, as well as being influenced by food shortages in south-western populations (mainly Spain). Both of these regions can be considered as likely origins of the birds observed in Eastern-Central Europe. The number of records of black vultures do not show a similar pattern, although there are indications that birds from the reintroduced population in central France also turn up as far afield as Eastern Europe.

Abstrakt: Článok uvádza prehľad o výskyte dvoch druhov supov: sup bielohlavý (*Gyps fulvus*) a sup tmavohnedý (*Aegypius*

Slovak Raptor Journal 2013, 7: xx-xx. DOI: 10.2478/srj-2013-0002.
© Raptor Protection of Slovakia (RPS)

Hunting in the dark by a peregrine falcon (*Falco peregrinus*)

Lov sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*) v tme

Kazuhiko HIRATA, Shota NAKAHAMA & Toshiro YOSHIOKA

Abstract: A peregrine falcon (*Falco peregrinus*) was observed preying on a mallard (*Anas platyrhynchos*) in Hokkaido, northern Japan, before dawn. The observation was made on 13 January 2013 about 40 minutes before sunrise, in the dark. Although there is no record of such a prey item in the dark, it is not as evenly and continuously well-lit as urban areas. This observation shows that a peregrine falcon can hunt in a non-urban habitat under low light conditions.

sťahovavý (*Falco peregrinus*) pred svitáním na ulovenej kachničke v Hokkaido, severnom Japonsku, pred východom slnka 13. januára 2013 za tmy približne 40 minút pred východom slnka. Aj keď nie je zaznamenaný takýto úlovok v tme, miesto pozorovania nebolo osvetlené ako mestské prostredie. Táto pozorovaná lovná schopnosť sokola sťahovavého úspešne loviť v neurbánom prostredí pri nízkej úrovni osvetlenia.

Urban habitat

University, 3-1-1, Minato-cho, Hakodate, Hokkaido 041-

PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROKU 2013

- Ochrana sokola rároha v severovýchodnej časti Bulharska, Maďarsku, Rumunsku a na Slovensku. Donor: **Európska komisia** Program: **LIFE-Nature**
- Ochrana orla krikľavého na Slovensku: Donor: **Európska komisia** Program: **LIFE-Nature**
- Ochrana dravcov, bocianov a sov v regióne Záhoria a Niederösterreich. Donori: **ERDF, SR** Program: **Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2007 – 2013**
- Ochranou orla krikľavého chránime biodiverzitu Oravy: Donor: **GEF/UNDP** -Program: **Program malých grantov GEF**
- Ochrana a výskum vtáctva bez hraníc. Donori: **ERDF, SR**. Program: **Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2007 – 2013**
- Ochrana sokola červenonohého v Karpatskej kotline. Donor: **Európska komisia**. Program: **LIFE-Nature**
- 7. Medzinárodná konferencia na ochranu orla kráľovského, Donor: **Visegrad Fund**. Program: **Standard Grant**

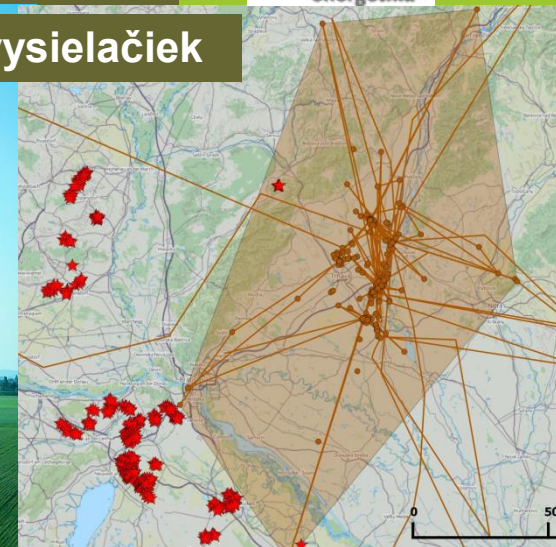
PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROKU 2013

Ochrana sokola rároha v severovýchodnej časti Bulharska, Maďarsku, Rumunsku a na Slovensku
www.dravce.sk/sokolraroh

Kamera na hniezde, fotopasce, analýza údajov z vysielateľiek

Ekologizácia 22 kV stĺpov el. vedenia, reštitúcia sysľa pasienkového, propagácia projektu

PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROKU 2013

Ochrana a výskum vtáctva bez hraníc

Program cezhraničnej spolupráce
Maďarská republika-Slovenská republika
2007-2013

Budujeme partnerstvá

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Hniezdny a mimohniezdny monitoring, riešenie prípadov nelegálnej činnosti, krúžkovanie

Medializácia, špecializovaný modul databázy Aves pre dravce a sovy

Druhy	Pár
Bubo bubo	Malý Dunaj - Madarász

Hodnotenie páru 2013
Stav: **obsadené, neukončené**
Preukaznosť hniezdna: C3 - pár v hniezdnej dobe
Pozlpoz:
Poznámka: **nahrávka akustickým monitoringom..**
Akcie: [Upraviť Sezóny](#)

Zmena podkladovej mapy
Overlays
 Hľadaný bod
 Kód paru
 Iste/predpokladané páry
 Páry s info
 DFS
Base Layer
 Google Hybrid
 Google Satellite
 Google Terrain
 Google Streets
 OpenStreetMap Layer
 Katastrálna mapa
 Kat. mapa - parcelné čísla

Over svoje súradnice
Lon:
Lat:

Návrhy a informácie:

PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROKU 2013

Ochrana sokola červenonohého v Karpatskej kotline
www.dravce.sk/sokolcervenonohy, www.falcoproject.eu

Monitoring, podpora havraních kolónií, analýza krajinnej štruktúry

Exkurzia pre farmárov, čistenie vetrolamov, odborná pomoc maďarských kolegov

LIFE09NAT/SK/000396

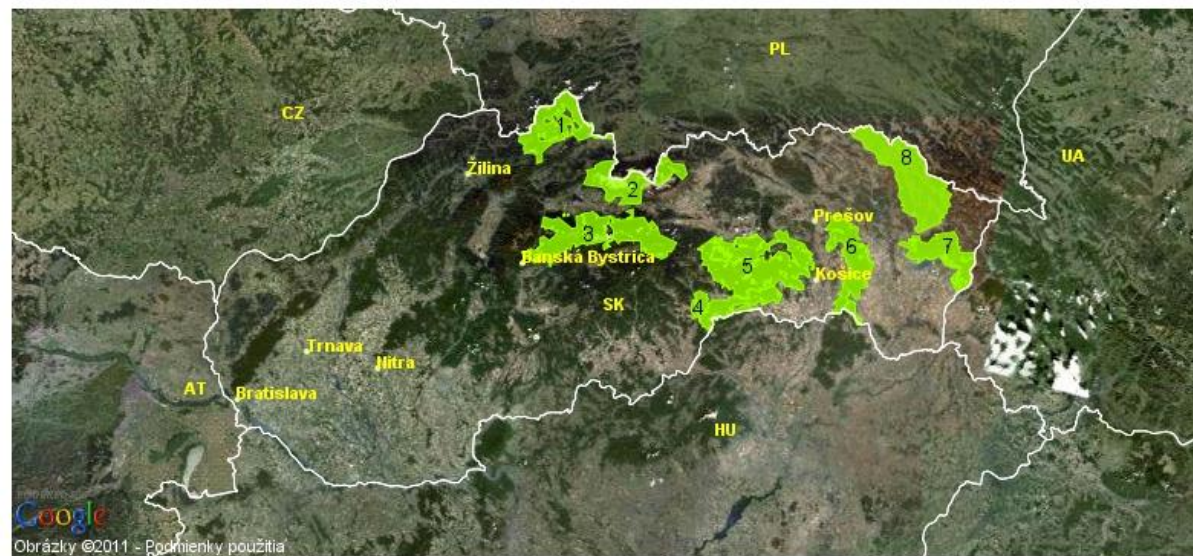
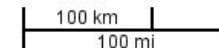
Ochrana orla kriľavého na Slovensku

MAPA PROJEKTOVÉHO ÚZEMIA

Ochrana orla kriľavého na Slovensku
LIFE09 NAT/SK/000396

1 SKCHVU008 - Horná Orava	5 SKCHVU036 - Volovské vrchy
2 SKCHVU030 - Tatry	6 SKCHVU025 - Slanské vrchy
3 SKCHVU018 - Nízke Tatry	7 SKCHVU035 - Vihorlatské vrchy
4 SKCHVU027 - Slovenský kras	8 SKCHVU011 - Laborecká vrchovina

Obrázky ©2011 - Podmienky použitia

LIFE09NAT/SK/000396

Ochrana orla kriľavého na Slovensku

Rekonštrukcia 22kV el. vedení na hornej Orave
Inštalácia konzolových bariér v CHVÚ Horná Orava a
Laborecká vrchovina

LIFE09NAT/SK/000396

Ochrana orla kriľavého na Slovensku

Monitoring 163 hniezdných párov v roku 2013
Hodnotenie stavu zachovania orla kriľavého

Inštalovanie 5 hniezdných podložíek
Návrh metodického pokynu pre ochranné zóny
Rehabilitácia zranených jedincov

Ochranou orla kriľavého chránime biodiverzitu Oravy

Partner: Záchranná stanica a ekocentrum Zázrivá

Zateplenie budovy ekocentra

Vybudovanie rozlietávacej voliéry

Ekovýchovné podujatia

Bussiness plán pre Záchrannú
stanicu a ekocentrum

PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROKU 2013

7. medzinárodná konferencia o ochrane orla kráľovského
2.-5.10.2013 Hotel Barónka, Bratislava
43 odborníkov, 23 príspevkov, 9 krajín
Medzinárodná výtvarná súťaž detí škôl V4

PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROKU 2013

Ochrana dravcov, bocianov a sov v regióne Záhoria a Niederösterreich www.birdlife.at/coro-skat

Monitoring, akustický monitoring, hniezdne možnosti pre kuviky

Spracovanie dát, publikovanie výsledkov, propagácia ochrany dravcov, telemetria kuviky, telemetria orly, hendikepy

Slovak Raptor Journal 2013, 7: xx-xx. DOI 10.2478/sj-2013-0005.
© Raptor Protection of Slovakia (RPS)

Movements of a juvenile red kite *Milvus milvus* in the border zone of Austria, Slovakia and Czech Republic

Pohyby mláďaťa haje červenej *Milvus milvus* v pohraničnej oblasti Rakúska, Slovenska a Českej republiky

Vladimír Nemček

Abstract: One juvenile female red kite was tracked during 2011–2013. The bird was tagged with a leg-mount radio transmitter in a nest in the Záhorská nížina Lowland in western Slovakia. Movements were monitored in the natal area and in the temporary settlement area (TSA). These areas were 40 km apart. The location of the TSA in the border zone of Austria, Slovakia and the Czech Republic confirmed information about the wintering of local birds in the region. The temporary settlement area (MCP = 402.0 km², 95% FKP = 622.8 km², 50% FKP = 68.6 km²) was mainly situated in Austria. The natal area was significantly smaller (MCP = 34.7 km², 95% FKP = 32.3 km², 50% FKP = 5.0 km²). The juvenile hunted an average of 12.5 km from the communal roost place.

Abstrakt: Počas rokov 2011–2013 bola sledovaná jedna juvenilná samica haje červenej. Vták bol označený rádiovým vysielacom upraveným na behák v hniezde na Záhorskej nížine na západe Slovenska. Pohyby boli monitorované v oblasti miesta narodenia a v dočasne osídlenej oblasti. Tieto oblasti boli vzdialené 40 km od seba. Poloha dočasne osídlenej oblasti v pohraničnej oblasti medzi Rakúskom, Slovenskom a Českou republikou potvrdila informácie o zimovaní miestnych vtákov v regióne. Dočasne osíd-

Len nech si kuviká!

Nie je to tak dávno, čo bolo možné začuť u nás kuvika na každom kroku. Je to len 30 rokov, z pohľadu vývoja Zeme kráľke, z pohľadu života jedného človeka významnej epizódy. Kuvik obyčajný je malá sova, kedykoľvek odskom bežná na Slovensku i v okolitých krajinách, dnes pomerne vzácna. Väčšina ľudí považuje povere, podľa ktorých, ak zadujeme ľahky kuvikú ľútu prepospyšný ako pôdobý – pôdobý, niekto v každom čase umrie. Samozrejme, pravda to nie je, no vyvolávajú sa to. Voľkedy, keď boli ešte ulice našich obcí a miest bez nočného osvetlenia, svetlo sa celú noc iba v zbitých cherych ľudí. Toto svetlo líkalo tým, z následne i kuviky, ktoré prišli a spustili svoje valanie pôdobý (do hrabu). K povere nebolo viac treba.

Kuvik obyčajný (Aethya noctua) však ľudom neškodí, naopak, ak by sme sa chceli zahrať na – v minulosti ľahko vychovávať – rozdeľovanie prírody na Slovensku, Bosnacu a človeka užitočnú, kuvik by bol dovozca na strane užitočnej. Žni sa predsa ľahko hrabosní, myslami a hmyzom. Okrem toho inými drobnými stavovcami i bezstavovcami. Svoju potravu lovi chobzou po zemi alebo z prostredia rajná na nízko kosených líkach a pasienkoch, okrajoch cest a v poľnohospodárskych areáloch. Práve k tým posledným je populácia u nás viazaná, hniezdi pod strechami na lamách, no na východnom Slovensku i v úboch, kde hniezdi na poválach starších rodných domov. Práve táto biotopu opísané v staršej literatúre ako sovy, záhrady, zarky, cmentery ako bo stáre stromnadrúe dnes u nás už neobýva. Takisto líkajú obsadené kuvikom bota naposledy zaznamenaná v roku 2010 nedaleko Hlohova. Zvlášť jar vzhľadom na to, že v západnej Európe kuvik podobné biotopy s obľubou osídľuje.

Na Slovensku došlo v posledných 30 rokoch k asi 30%-nému úbytku stavov ku- vika a populácia sa dnes odhaduje na 500 – 600 lokality s výskytom tohto druhu. Nie je to veľa! No sprej dôjdu v ňi alebo v Rakúsku to je stále celkom dobrá. Dnes sa však musíme všade zachrániť, čo pre kuviky určite, aby sa nám podarilo ich u nás udržať. Z celosvetového hľadiska by vymiznutie tohto druhu z nášho úze- ma nebolo vôbec tragédiou, ved' BirdLife International odhaduje stav populácie len v Európe a Rusku na 560 000 až 1 300 000 hniezdných párov. Kuvik obýva v 6 pod- druhoch celú oblasť Paľakarký od Veľkej Británie po Indiu a od Dánska po Saharu. Aká by to však bola škoda, ak by naša krajina o taký druh prišla. Nie sú to totiž „bat“

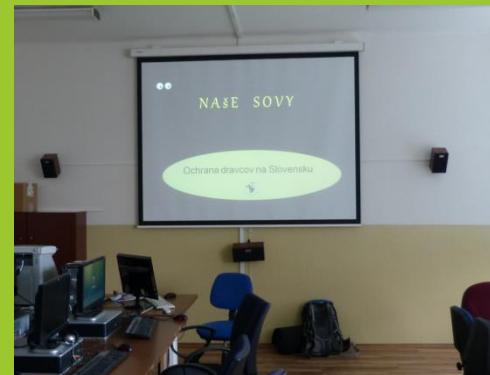

PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROKU 2013

Naše sovy
Podpora HOLCIM Slovakia, a. s.

Malý projekt, rozpočet 1600 €

Akustický monitoring, stráženie hniezd, edukačné aktivity

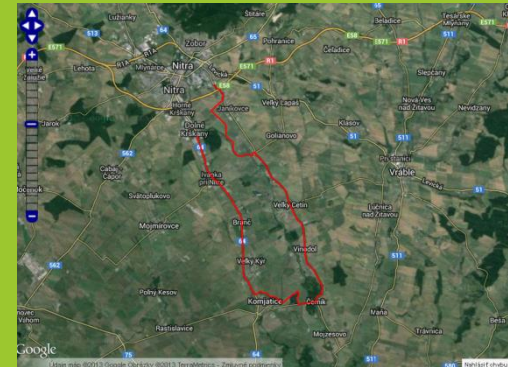
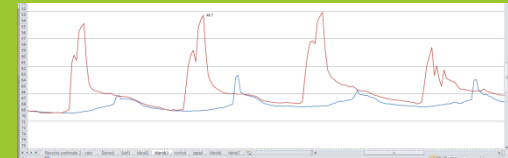

PROJEKTY REALIZOVANÉ V ROKU 2013

Malé členské projekty

14 podporených projektov / 13 riešiteľov /

Orol kráľovský (2), lesné sovy, kivičok, výrik, kaňa popolavá, výr skalný, sokol sťahovavý, orliak morský, orol krikl'avý, kuvik, akustický monitoring, výskum mikro/makroklímy faktorov, sokol rároh, havran poľný

PREDLOŽENÉ PROJEKTY

LIFE Energia v krajine

- RPS, ZSE a.s., VSE a.s., ŠOP SR, UVLF KE
- Prioritne riešenie problematiky nárazov vtáctva do el. vedení

Envirofond

Krajina pre sokola, sokol pre krajinu

- výsadba stromov v areáli výskytu sokola červenonohého

PREDLOŽENÉ PROJEKTY

Program Slovensko – Švajčiarskej spolupráce

- RPS, Daphne, Vogelwarte Sempach
- Opatrenia na ochranu biodiverzity v poľnohospodárskej krajine a výskum
- Projekt „Biodiverzita sa počíta!“

VTÁČIA KRIMINALITA

12 riešených potvrdených prípadov

Január, postrelená myšiarká močiarna, spolupráca so ŠOP SR a RS Havran

Február, RS Havran prípad krahulca s diabolkou v hlave

Marec, Voderany, orol kráľovský, potvrdený karbofurán

Marec, nález orliaka morského nahlásený pri Veľkých Uľanoch miestnym občanom, ukradnutý z miesta nálezu, pravdepodobne poľovníkmi

Apríl, Reča, 2 kane močiarna, straka, potvrdený karbofurán

Apríl, Horný les (Záhorie), orliak morký, otrava nepotvrdená, priestrel

Máj, sk orol kráľovský nájdený v Rakúsku, potvrdený karbofurán

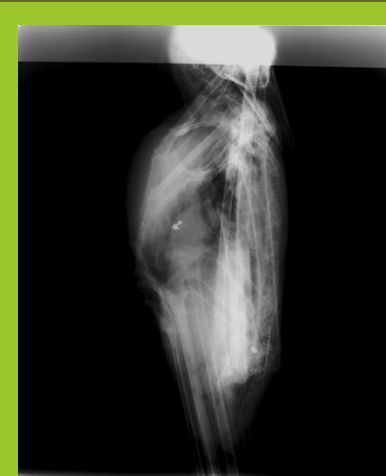
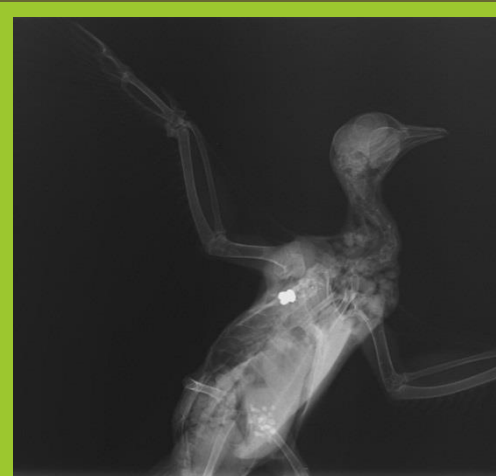
VTÁČIA KRIMINALITA

Apríl, Veľké Uľany, kaňa močiarna, myšiak, potvrdený karbofurán

Jún, Jelka, rakúsky orol kráľovský, niekoľkonásobný priestrel

Prípady RS Havran, Ratnovce, postrelenia:
Jún – hrdlička záhradná, havran poľný, holub hrivnák
August – bocian biely

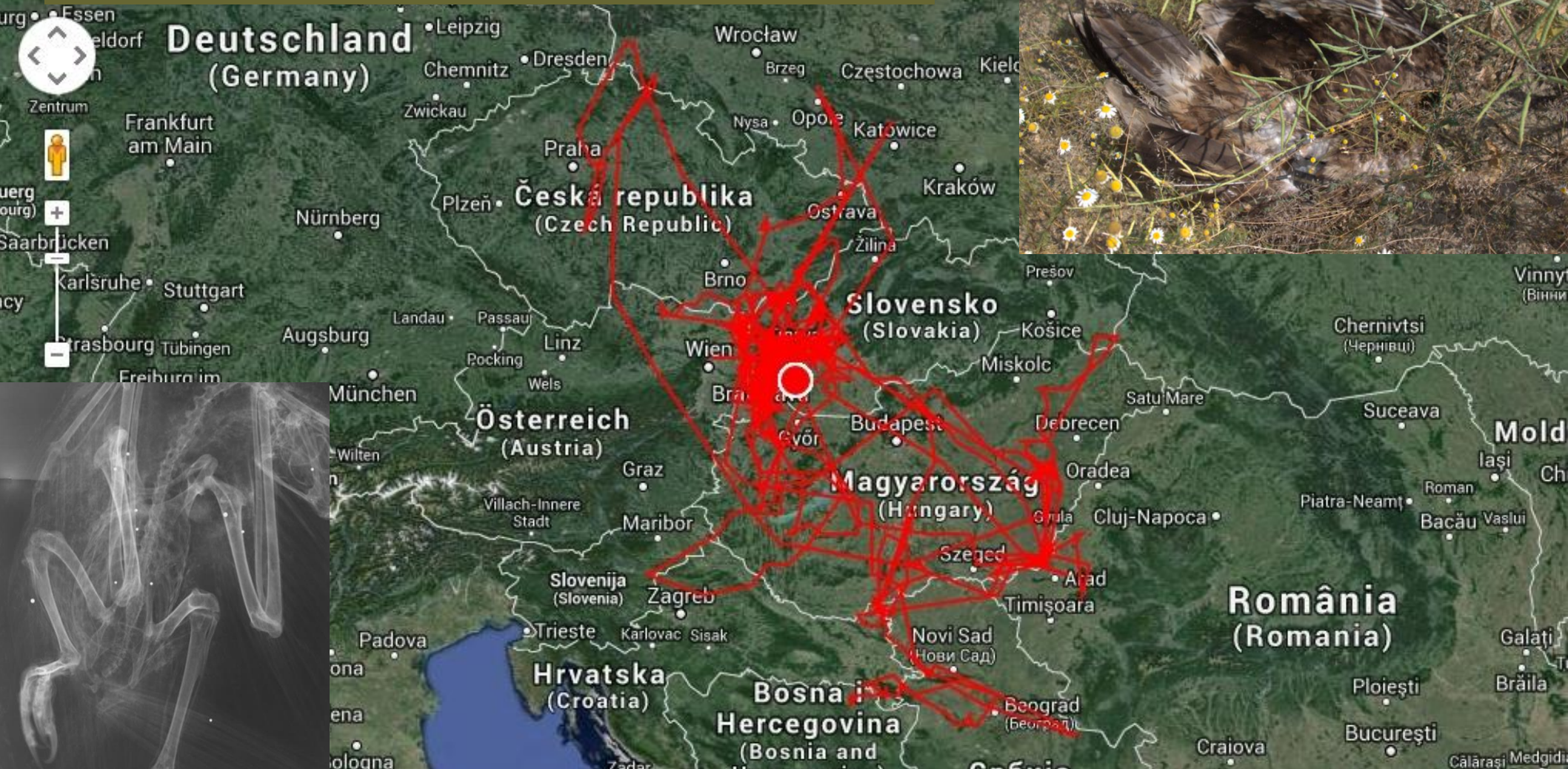
- Predpoklad sekundárnej otravy mlád'at sokola rároha a vykradnutia 1 – 2 hniezd sokola s'ahovavého

VTÁČIA KRIMINALITA

Jún, Jelka, rakúsky orol kráľovský „Michi“, niekoľkonásobný priestrel

Pochádzal z hniezda v NP Dunajské luhy, počas dvoch rokov života sa často zdržiaval pri veľkých riekach a stihol obletieť 13 krajín.

VTÁČIA KRIMINALITA

Ďalšie orly kráľovské označené v Rakúsku:

- ALEX
2011 – 2013. Stratil sa v Maďarsku v oblasti silného trávenia dravcov
- ANITA
2011 – 2011. Zastrelená v Rakúsku
- JAN
2012 – 2012. Stratil sa v Rakúsku, na mieste posledného signálu perá z orla kráľovského, zastrelená kaňa močiarna a zastrelená domáca mačka
- LUIS
2012 – 2013. Stratil sa v Rakúsku.

Riešenie správnych konaní:

Témy:

Vtáčia kriminalita: 4

Odobratie jedincov z prírody: 11

Ochranné zóny (okrem A. pomarina): 12

Iné: 10

ODOVZDÁVANIE VÝSLEDKOV

RPS = tím,
Tím = tímová práca a tímové výsledky

ODOVZDÁVANIE VÝSLEDKOV

ĎAKUJEME VŠETKÝM, KTORÍ HRAJÚ TÍMOVO (väčšina)

= odovzdávajú výsledky,

= publikujú výsledky s uvedením príslušnosti k RPS,

= dodržiavajú podmienky členstva RPS a robia dobré meno RPS,

= ovládajú, rešpektujú a dodržiavajú podmienky výnimky a interné predpisy RPS.

ODOVZDÁVANIE VÝSLEDKOV

lojalita

Ach bože
zas tie výsledky

lojalita

lojalita

lojalita

lojalita

lojalita

lojalita

ĎAKUJEME
www.dravce.sk
[facebook](#)